

Toelaten en verwijderen van leerlingen

PPO de Link

Vastgesteld door : mevrouw F.M. van Veen, algemeen directeur
Datum : eerste vaststelling op 24 september 2013;
bijgesteld en opnieuw vastgesteld op 27 januari 2015

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Toelating en weigering van leerlingen	4
	2.1 Criteria	4
	2.2 Besluitvorming	4
	2.3 Beroep.....	5
	2.4 Weigeringsgronden.....	5
3	Schorsing en verwijdering van leerlingen.....	7
	3.1 Schorsing	7
	3.2 Verwijdering.....	7
	3.3 De verwijderingsprocedure.....	8
4	SBO de Dijk	10
5	Evaluatie.....	11

1 Inleiding

PPO de Link kende tot 2013 een beleidsdocument “Veiligheidsbeleid” waarin een bijlage was opgenomen met de titel “Procedure schorsing en verwijdering leerlingen”. Daarnaast hebben verschillende scholen in de schoolgids een paragraaf opgenomen over aanname en verwijderen van leerlingen. Bij het herschrijven van het veiligheidsbeleid in 2013 is de genoemde bijlage komen te vervallen. Dat is de reden dat voorliggend document “Toelaten en verwijderen van leerlingen, PPO de Link” is opgesteld. Dit document dient als kader waarbinnen de scholen opereren. Vanwege de wet op passend onderwijs is dit document in december 2014 bijgesteld conform de regelgeving.

Openbaar onderwijs is in ons onderwijsstelsel een basisvoorziening die is vastgelegd in de grondwet. Bepaald is dat er in Nederland voldoende openbaar onderwijs voorhanden moet zijn en dat dit onderwijs algemeen toegankelijk moet zijn. Deze algemene toegankelijkheid betekent niet dat een openbare school een kind nooit mag weigeren. Een openbare school mag echter niet weigeren wegens de godsdienst of levensbeschouwelijke opvatting. Leerplicht en vrije schoolkeuze van ouders bepalen in vergaande mate het systeem van toelating en verwijdering. Nederland kent een leerplicht. Toelating op scholen voor PPO de Link is daarom het uitgangspunt en weigering de uitzondering.

Toelating en verwijdering worden meestal alleen beoordeeld naar de mogelijkheden van de school waar een leerling is aangemeld of ingeschreven. Formeel zullen echter ook de mogelijkheden van de andere scholen van het bevoegd gezag in de besluitvorming (met name bij verwijdering) moeten worden meegenomen.

In het vervolg van dit document wordt ingegaan op:

- Toelating en weigering van leerlingen;
- Schorsing en verwijdering van leerlingen.

2 Toelating en weigering van leerlingen

2.1 Criteria

Zoals gesteld in de inleiding, toelating is het uitgangspunt en weigering de uitzondering. Er is sprake van weigering wanneer een school het verzoek van ouders afwijst om hun kind op een bepaald tijdstip tot de school toe te laten. Dit betekent dat een school zal moeten kunnen aangeven waarom een leerling niet tot de school wordt toegelaten. Waar trekt de school de grens en waarom. Welke criteria gelden voor de toelating en dientengevolge voor de weigering. Dit houdt in dat onze scholen een eigen toelatingsbeleid moeten hebben die ook opgenomen moet zijn in de schoolgids. Dit toelatingsbeleid moet stroken met voorliggend document.

Het toelatingsbeleid van een school moet het volgende bevatten:

- Onderwijskundige en organisatorische criteria wanneer de school of de betrokken groep geen volgende leerling toelaat;
- Welke normen, waarden en gedragsregels worden gehanteerd. Deze geven een toetsingskader voor de vraag of de rust en/of veiligheid onaanvaardbaar worden verstoord door de toelating. PPO de Link heeft de normen, waarden en gedragsregels beschreven in het document “Veiligheidsbeleid”. De scholen van PPO de Link kunnen deze regels desgewenst aanscherpen maar niet verruimen;
- Welke zorg kan de school bieden en welke onderwijskundige en organisatorische criteria zijn hierbij van belang.

2.2 Besluitvorming

Ouders moeten (zo mogelijk) minimaal tien weken voor de aanvang van het nieuwe schooljaar of voor de datum van gewenste inschrijving, hun kind schriftelijk aanmelden bij de school. Tijdens een intakegesprek wordt al vaak duidelijk of er een match is tussen de ouders/verzorgers, het kind en de school. Als de match er niet is, is het wijs dat de school de ouders adviseert het kind elders in te schrijven. Bij de opvolging van dit advies wordt de inschrijving ingetrokken en wordt voorkomen dat een officiële procedure gestart wordt.

De school moet uiterlijk binnen zes weken op een verzoek om toelating het besluit kenbaar maken. Als een zorgvuldige beslissing op een verzoek tot toelating van een kind met een ondersteuningsbehoefte meer tijd vergt, kan de termijn met vier weken worden verlengd naar tien. Dit dient gemotiveerd aan de ouders te worden megedeeld.

Een aantal punten, dat nog van belang is:

- Het is mogelijk dat ouders hun kind bij meerder scholen van verschillende schoolbesturen aanmelden. Ouders zijn verplicht om dit te melden. Hierdoor kunnen de scholen onderling tot afstemming komen. Het is raadzaam om hierover een zinsnede op het inschrijfformulier op te nemen;
- Een leerling heeft recht op een tijdelijke plaatsing met ingang van 1 augustus van elk jaar indien de toelatingsbeslissing op die datum nog niet is genomen;
- Op het moment dat een leerling met extra ondersteuningsbehoefte is aangemeld gaat de zorgplicht in voor het schoolbestuur. Als de school de leerling onvoldoende ondersteuning kan bieden, zoekt de school binnen de tien weken een andere school die de ondersteuning wel kan bieden. In eerste instantie wordt nagegaan of één van de andere scholen van PPO de Link de zorg kan bieden.

Daarna wordt bekeken of een school van een ander bestuur de gewenste ondersteuning kan bieden. Het samenwerkingsverband en de leerplichtambtenaar kunnen hier ondersteuning bieden.

Uitgaande van een weigering zijn er twee procedures mogelijk:

- a) De weigering is gebaseerd op de gegevens die de ouders hebben verstrekt;
- b) De weigering is gebaseerd op andere gegevens dan de ouders hebben verstrekt.

Ad. a. Weigering gebaseerd op gegevens van de ouders

De ouders worden schriftelijk bericht dat hun kind niet wordt toegelaten. Hierbij worden redenen gegeven die verwijzen naar de gegevens die de ouders hebben verstrekt. Tevens wordt vermeld dat bezwaar en beroep mogelijk is bij het bevoegd gezag binnen vier weken.

Ad. b. Weigering op grond van andere gegevens dan die van ouders

De ouders worden schriftelijk bericht van het voornemen dat hun kind niet wordt toegelaten. Hierbij worden de redenen gegeven die verwijzen naar de gegevens van anderen. De ouders worden verzocht om in een gesprek of schriftelijk te reageren op het voornemen. Mocht er een gesprek plaatsvinden, dan wordt hiervan een verslag gemaakt. De ouders ontvangen hier een kopie van. Vervolgens wordt binnen acht weken na indiening van het verzoek om toelating een definitieve beslissing genomen. In dit besluit wordt ingegaan op het standpunt van de ouders. Tevens wordt de mogelijkheid van bezwaar aangegeven.

2.3 Beroep

Indien ouders bezwaar maken dient het bevoegd gezag conform de Wet op Primair Onderwijs (artikel 40, lid 6) binnen vier weken te reageren. Het is denkbaar dat ouders naast het indienen van een beroep een spoedprocedure starten.

Figuur 1. Eenvoudige visuele weergave van de procedure

School beslist over aanname	Bezwaar indienen ouders	Definitief besluit bestuur
6 weken	4 weken	4 weken

School beslist over aanname zorg leerling	Verlenging termijn tot 10 weken	Bezwaar indienen ouders	Definitief besluit bestuur
6 weken	4 weken	4 weken	4 weken

2.4 Weigeringsgronden

Scholen zijn verplicht om eens in de vier jaar een schoolondersteuningsprofiel vast te stellen. Hierin wordt opgenomen welke extra ondersteuning een school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Het profiel moet in de schoolgids (en/of website) opgenomen worden. Als een school rekening houdend met de (on)mogelijkheden van het kind, de (on)mogelijkheden van de school en de wensen van de ouders besluit om het kind te weigeren zijn er een aantal weigeringsgronden. Weigeringsgronden om een leerling niet toe te laten tot een school, kunnen zijn:

- a) De groep is vol, gezien vanuit organisatorisch opzicht;
- b) De school kan de nodige zorg niet bieden;
- c) Er dreigt een ernstige verstoring van de rust en orde.

Ad. a. de groep is vol, bezien vanuit organisatorisch opzicht

Weigering enkel en alleen omdat bij toelating het aantal verantwoord geachte leerlingen in de groep wordt overschreden is onvoldoende. Dit argument zal dus veelal gehanteerd worden samen met de overige weigeringsgronden. Wat wel meespeelt is, of er binnen redelijke afstand van het woonadres een andere openbare school is.

Mocht de school een groot capaciteitsprobleem hebben, kan overwogen worden om een voorrangbeleid te formuleren voor die school. Hierbij kan gedacht worden aan het geven van voorrang aan inschrijvingen op basis van de afstand huis-school en bijvoorbeeld de verkeerssituatie tussen huis en school, en dergelijke.

Ad. b. De school kan de nodige zorg niet bieden

Het is niet mogelijk in het algemeen een lijn aan te geven wanneer de school een kind kan weigeren omdat de school de vereiste zorg niet kan bieden. In ieder geval moet de school de individuele belangen van het kind afwegen tegen het algemeen belang van de klas en de school. Voor elke leerling moet dus een afweging gemaakt worden of de combinatie van de zorgbehoefte en de zorgmogelijkheden van de school overeenkomen.

In de besluitvorming kan meegewogen worden:

- Het ondersteuningsprofiel van de school;
- Groepsgrootte;
- Zorgbehoefte van de groep;
- Effecten leerling op het onderwijs aan de reeds aanwezige leerlingen;
- Deskundigheid personeel;
- Beschikbaarheid personeel;
- Mogelijkheden van begeleiding door ouders;
- Benodigde middelen;
- Mogelijkheden organisatie aan te passen;
- Werkdruk.

Verder moet overwogen worden of:

- De ouders voldoende geïnformeerd en gehoord zijn?
- Of gebruik is gemaakt van informatie van externen (arts, GGD, Ambulant begeleider);
- Of intern begeleider en de leerkracht (en mogelijk de zorg coördinator) is gehoord;
- Of informatie is gevraagd aan vorige school (groepsleerkracht, IB-er en directeur).

Ad. c. Er dreigt een ernstige verstoring van de rust en orde

Bij een verwachting van de verstoring van de rust en de orde, kan het gaan om het gedrag van het kind en/of van de ouders/verzorgers. De school kan deze verwachting hebben doordat het kind bijvoorbeeld afkomstig is van een andere school waar het wordt verwijderd. De geldende gedragsregels en de vraag of de school de zorg kan bieden die nodig is, vormen tezamen de criteria om een besluit te nemen.

3 Schorsing en verwijdering van leerlingen

3.1 Schorsing

Voor te beslissen om tot een verwijdering over te gaan, kan de school een leerling schorsen.

Schorsing in het primair onderwijs kent nog geen wettelijke basis maar kan wel ingezet worden. Deze uiterste maatregel wordt gehanteerd indien aan de leerling en de ouders/verzorgers herhaaldelijk is aangegeven dat het gedrag van de leerling ontoelaatbaar is, maar de situatie desondanks niet verbetert. Het schorsen van een leerling is dan een maatregel om duidelijk te maken aan de leerling en ouders/verzorgers dat de grens van aanvaardbaar gedrag is bereikt.

Indien schorsing schriftelijk plaatsvindt kan dit, afhankelijk van de omstandigheden van het geval, beschouwd worden als een beschikking waarop de bepalingen van de Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing zijn. Schorsing kan voor een of enkele dagen. Deze maatregel wordt door de schoolleiding genomen, na overleg met het schoolbestuur en de inspectie en na melding aan de leerplichtambtenaar.

In het besluit worden de redenen en de noodzaak van de schorsing vermeld. De schorsingsdag(en) worden gebruikt om een gesprek te voeren met de ouders/verzorgers (eventueel met de leerling) om deze zeer ernstige waarschuwing te onderstrepen en afspraken te maken over het vervolgtraject. Hierin kan ook de mogelijkheid van verwijdering worden besproken als volgende stap.

In de schorsingsbrief aan de ouders/verzorgers moet worden opgenomen dat zij tegen het besluit tot schorsing een bezwaar- en beroepsschrift kunnen indienen. Is dit het geval, dan wordt de behandeling overgenomen door het bestuur.

3.2 Verwijdering

Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders/verzorgers. Daarom neemt het schoolbestuur, en niet de directeur, het besluit om de leerling te verwijderen. De schoolleiding is meestal zelf betrokken geweest bij de voorbereiding van het besluit (gesprekken met de ouders/verzorgers, met het team). Het schoolbestuur wordt geacht op grotere afstand van de dagelijkse praktijk te staan en kan de kwestie dus ook met meer afstand beoordelen. Dit kan een zorgvuldige besluitvorming bevorderen, iets waar de rechter (bij een mogelijke vervolprocedure) gezien de zwaarte van de maatregel, grote waarde aan hecht. Verwijdering heeft voor de leerling immers verstreckende gevolgen. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn ontwikkelingsproces en er bestaat het risico van een terugslag op zijn verdere ontwikkeling. Dit geldt zeker bij verwijdering wegens wangedrag. Voor de rechter is het daarom van groot belang dat het verwijdering besluit aangeeft hoe het schoolbestuur een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling op de school te blijven. Die belangen kunnen per geval verschillen.

Gronden voor verwijdering:

- De veiligheid van andere leerlingen, de medewerkers van de school en/of de leerling zelfs is in het geding;
- De school kan niet aan de zorgbehoefte van de leerling voldoen;
- Ernstig wangedrag van de leerling of de ouders/verzorgers.

Van wangedrag kan in uiteenlopende situaties sprake zijn: (herhaaldelijk) schoolverzuim, overtreding van de schoolregels, agressief gedrag bedreiging, vandalisme dan wel seksuele intimidatie (zie ook ons beleidsdocument "Veiligheidsbeleid PPO de Link"). Verwijdering is een sanctie.

Ook het wangedrag van ouders/verzorgers, zoals (herhaalde) intimidatie van leerkrachten kan een reden zijn de leerling te verwijderen. Of het schoolbestuur tot verwijdering kan overgaan, hangt van de omstandigheden af. Er is geen algemene lijn. Het wangedrag moet in ieder geval ernstig zijn. Een licht vergrijp kan door herhaling uitgroeien tot ernstig wangedrag.

Procedureel is het volgende van groot belang:

1. Er zijn gedragsregels en beschreven is hoe de school omgaat met afwijking van deze regels. PPO de Link heeft gedragsregels beschreven in het beleidsdocument Veiligheidsbeleid PPO de Link en de scholen hebben mogelijke aanvullende en specifieke regels;
2. Lichtere maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (schorsing, afspraken ten aanzien van het gedrag, pleinverbod voor ouders/verzorgers);
3. De leerling/ouders/verzorgers zijn gewaarschuwd dat bij eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan.

Wanneer de leerling (of zijn ouders/verzorgers) ondanks eerdere gedragsafspraken en ondanks een laatste waarschuwing zijn gedrag niet verbetert, kan het schoolbestuur, afhankelijk van de overige omstandigheden, tot verwijdering overgaan.

Er is hiernaast wangedrag denkbaar waarbij onmiddellijke verwijdering geboden is, zonder de genoemde eerdere maatregelen of voorgaande waarschuwing. Dit geldt alleen in zeer ernstige gevallen.

3.3 De verwijderingsprocedure

De procedure tot verwijdering is als volgt:

- Voor tot verwijdering besloten wordt, wordt in ieder geval de mening van de betrokken groepsleerkracht gevraagd en het liefst die van het team en de inspectie. Geven deze (vastgelegde) gesprekken geen aanleiding een laatste keer te proberen de situatie op te lossen, dan besluit het bestuur formeel tot verwijdering en wordt de verwijderingsprocedure in gang gezet. Er is voorgeschreven dat er eerst wordt besloten tot een voornemen tot verwijdering voordat wordt besloten tot verwijderen en dat er daarna een besluit tot verwijdering wordt genomen. Het verdient aanbeveling het wettelijk verplichte onderwijskundig rapport over de leerling opgesteld te hebben.
- Een gesprek voor dat over wordt gegaan tot een besluit waarbij het voornemen tot verwijdering wordt meegedeeld is voor openbare scholen niet verplicht, maar draagt wel bij aan de zorgvuldigheid van het besluitvormingsproces. In principe worden de ouders/verzorgers dus schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek met het bestuur waarin wordt gesproken over het voornemen van de school om over te gaan tot verwijdering. Door dit gesprek weten de ouders/verzorgers dat het schoolbestuur niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken en dat er een nieuwe fase in werking treedt die op verwijdering is gericht. Het voornemen tot verwijdering wordt onderbouwd en er wordt aangegeven waarom het belang van de ouders/verzorgers en de leerling moet wijken voor het belang van de school. De reden en het doel van het gesprek worden aangegeven, alsook de verdere procedure.

Hierbij wordt gedacht aan de mogelijkheden om na de schriftelijke mededeling en na een definitief besluit bezwaren kenbaar te maken (in de vorm van een zienswijze respectievelijk een bezwaarschrift van de ouders/verzorgers). Het gesprek dient vervolgens om van de ouders/verzorgers te vernemen wat zij van de voorgenomen verwijdering vinden. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt.

- Als het gesprek met de ouders/verzorgers geen aanleiding geeft om van het voornemen af te zien, wordt dit schriftelijk onderbouwd aan de ouders bericht, met verwijzing naar het horen, aan de ouders/verzorgers en het personeel. Dit is wettelijk niet verplicht maar bevordert de zorgvuldigheid van de besluitvorming.
- Gedurende acht weken vanaf het moment dat tot verwijdering is besloten, moet het schoolbestuur zoeken naar een andere school die bereid is de leerling toe te laten. De school moet ‘aantoonbaar’ gezocht hebben wil verwijdering toelaatbaar zijn. Daarom wordt zorgvuldig en gemotiveerd alle zoekpogingen en contacten door het bestuur geregistreerd. Het gaat hier om een zogenaamde inspanningsverlichting. Dat betekent dat het schoolbestuur/school het redelijkerwijs noodzakelijke moet hebben gedaan om toelating elders te bewerkstelligen. Daarbij geldt dat niet alleen gekeken moet worden bij de eigen scholen en in het samenwerkingsverband. Ook moet men kijken buiten het eigen samenwerkingsverband en naar scholen van het bijzonder onderwijs. Het schoolbestuur moet alle scholen benaderen die op een redelijke afstand van de eigen school zijn gelegen.
- Indien in de acht weken
  - geen school bereid is gevonden de leerling toe te laten;
  - wel een school gevonden is die de leerling wil toelaten, maar de ouders/verzorgers weigeren hun kind daaraan te melden en het schoolbestuur zich voldoende heeft ingespannen;

kan het schoolbestuur definitief tot verwijdering overgaan. Gemotiveerd wordt aangegeven waarom het belang van de school bij verwijdering uiteindelijk zwaarder heeft gewogen dan het belang van de leerling op de school te blijven.

- Ouders/verzorgers kunnen binnen zes weken na de beslissing van het schoolbestuur een bezwaarschrift indienen.
- Ouders/verzorgers moeten na het indienen van het bezwaarschrift de gelegenheid hebben gehoord te worden. Zij beslissen zelf of zij hier wel of geen gebruik van willen maken.
- Na ontvangst van het bezwaarschrift (en eventueel het horen van de ouders/verzorgers) wordt uiteindelijk binnen vier weken een definitieve beslissing genomen.
- Ouders/verzorgers hebben de gelegenheid om binnen zes weken na deze beslissing een beroep in te dienen bij de rechtbank.

4 SBO de Dijk

Toelating van leerlingen bij SBO de Dijk is alleen mogelijk wanneer het samenwerkingsverband vindt dat de plaatsing noodzakelijk is. Dit doet zij via het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring die de basisschool waar de leerling ingeschreven is aanvraagt. De procedure die hierbij gevolgd wordt is beschreven in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Het schoolbestuur kan dus op pedagogisch onderwijskundige gronden niet weigeren. Wel mag het schoolbestuur op basis van schoolgrootte een leerling weigeren. Gezien het feit dat SBO de laatste jaren niet of zeer beperkt te maken heeft met een verwijzingspercentage van 2%, is het vooralsnog niet nodig om hierover iets op papier te zetten.

De regels, procedures ten aanzien van schorsing en verwijdering, zoals beschreven in paragraaf 4, zijn ook op SBO de Dijk van toepassing.

5 Evaluatie

Dit document is in het najaar van 2013 opgesteld en in het najaar van 2014 bijgewerkt op basis van de regelgeving voortvloeiend uit de Wet op Passend Onderwijs. Het document wordt in 2019 geëvalueerd.

Bron: VOS ABB Katern 8: Toelating en verwijdering leerlingen PO (2014)